

ΕΤΟΣ 57ον

27 Δεκεμβρίου 2009

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 52 (2952)

Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Στόν επίλογο τοῦ κατά Μάρκον Εὐαγγελίου γίνεται ἀναφορά στό γεγονός ὅτι ὁ Κύριος, μετά τήν Ἀνάληψή του, «ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ» (16,19). Ἀλλή καί στό κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιο ἀναφέρεται ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος στήν Ἀρχιερατική του προσευχή, ἀπευθυνόμενος στόν Πατέρα του, εἶπε ὅτι «καί σύ τώρα λοιπόν Πατέρα (μου) δόξασέ με μέ τή δόξα πού εἶχα κοντά σου προτοῦ νά γίνει ὁ κόσμος» (Ἰωάν. 17,5).

Εἶναι προφανές ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀναφέρεται στή δόξα πού ἔχει ὡς Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὁμοούσιος μέ τόν Πατέρα, δηλ. ὡς Θεός, ὅπως πάλι θεολογεῖ ὁ Ἰωάννης στήν ἀρχή τοῦ Εὐαγγελίου του: «Καί ὁ Λόγος ἦν πρὸς τόν Θεόν, καί Θεός ἦν ὁ Λόγος» (1,1). Ἀλλή καί ἡ βιβλική ἀναφορά τοῦ ἀπ. Παύλου «κάθου ἐκ δεξιῶν μου» (Ἐβρ. 1,13), ἐπιβεβαιώνει τή θεολογική μαρτυρία τοῦ Εὐαγγελίου ὅτι ὁ Χριστός, μετά τήν Ἀνάληψή του, κάθισε στά δεξιά τοῦ Θεοῦ Πατέρα ὄχι μόνον ὡς Θεός, ἀλλή καί ὡς ἄνθρωπος. Διότι ὡς Θεός οὐδέποτε «ἀπελήφθη» τοῦ θρόνου τῆς θεότητας. Ὡς ἄνθρωπος ὅμως ἦταν ἡ πρώτη φορά πού συνδοξαζόταν μέ τή θεία του φύση ὡς Θεάνθρωπος. Συνοψίζοντας ὁ ἀπόστολος Παῦλος τή μεγάλη αὐτή θεολογική ἀλήθεια λέει τό ἐξῆς: «Κεφάλαιο βασικό σέ ὅσα εἶπαμε εἶναι (τό γεγονός) πώς ἐμεῖς ἔχουμε Ἀρχιερέα τέτοιο, πού ἀνέβηκε στά οὐράνια καί κάθισε στά δεξιά τῆς μεγαλοσύνης (δόξας καί μεγαλοπρέπειας τοῦ Θεοῦ πού κατοικεῖ) στόν πνευματικό οὐρανό» (Ἐβρ. 8,1).

Ἡ ὄπτασία τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐπιβεβαιώνει τή θεολογική ἀλήθεια. Στό σημαντικό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων προβάλλεται ἡ ἀποστολική μορφή τοῦ Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, πού τή στιγμή τοῦ μαρτυρίου του γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας εἶδε τή συγκλονιστική θεολογική ἀποκάλυψη τοῦ Ἰησοῦ νά κάθεται πλήρης θεϊκῆς δόξας στά δεξιά τοῦ Θεοῦ· «ἀτενίσας εἰς

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Πράξ. ζ' 8-ζ' 5, 47-60)

Ὁμιλία Στεφάνου καὶ θανάτωσός του

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συζητούντες τῷ Στεφάνῳ, καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστήναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν Θεόν· συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου. Εἶπε δὲ ὁ ἄρχιερεὺς· εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει· ὁ δὲ ἔφη· ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαροράν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. Τότε ἔξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατώκησεν ἐν Χαροράν· κακεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετώκησεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός. Σολομῶν δὲ ὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. Ἄλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει· ὁ οὐρανὸς μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσατέ μοι, λέγει Κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα; Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς αἰὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγειλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδοταὶ καὶ φονεῖς γεγέννησθε· οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ Θεοῦ. Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ὤρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου, καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἐκράξε φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ» (7,56).

Ἡ μαρτυρία αὐτὴ πού συνδέεται μὲ τὸ μαρτύριο τοῦ ἁγίου Στεφάνου διὰ δι-
θοβολισμοῦ ἀπὸ τοῦς ὁμοεθνεῖς του Ἑβραίου, δίνει κύρος στὴ θεολογικὴ καὶ
δογματικὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἐκφράζεται στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως:
«Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ». Ποιό

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Τίς ἡμέρες ἐκεῖνες ὁ Στέφανος, γεμάτος πίστιν καὶ δύναμιν, ἔκανε τέρατα καὶ θαύματα μεγάλα μεταξύ τοῦ λαοῦ. Μερικοὶ ἀπὸ τὴν συναγωγὴν, πού ἐλέγετο τῶν Λιβερτίνων καὶ τῶν Κυρηναίων καὶ τῶν Ἀλεξανδρέων καὶ ἀπὸ τοὺς καταγομένους ἀπὸ τὴν Κιλικίαν καὶ Ἀσίαν, ἐσπώθησαν καὶ συζητοῦσαν μὲ τὸν Στέφανον, ἀλλὰ δὲν μπορούσαν νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τὴν σοφίαν καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα μὲ τὸ ὅποιον ἐμιλοῦσε. Τότε ἔβαλαν κρυφὰ ἀνθρώπους νὰ ποῦν, «Τὸν ἀκούσαμε νὰ λέγῃ λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ Μωϋσέως καὶ κατὰ τοῦ Θεοῦ». Καὶ ξεσήκωσαν τὸν λαόν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, ὥρμησαν ἐπάνω του καὶ τὸν ἄρπαξαν βιαίως καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ συνέδριον. Παρουσίασαν καὶ ψευδομάρτυρας, οἱ ὅποιοι ἔλεγαν, «Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν παύει νὰ λέγῃ λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ ἀγίου αὐτοῦ τόπου καὶ κατὰ τοῦ νόμου. Διότι τὸν ἔχομεν ἀκούσει νὰ λέγῃ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος θὰ καταστρέψῃ τὸν τόπον αὐτὸν καὶ θὰ ἀλλάξῃ τὰ ἔθιμα πού μᾶς παρέδωκε ὁ Μωϋσῆς». Καὶ ὅλοι πού ἐκάθοντο εἰς τὸ συνέδριον προσήλωσαν εἰς αὐτὸν τὰ βλέμματα καὶ εἶδαν τὸ πρόσωπόν του νὰ εἶναι σάν πρόσωπον ἀγγέλου. Εἶπε τότε ὁ ἀρχιερεὺς, «Ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα;». Ὁ δὲ Στέφανος εἶπε, «Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε, Ὁ ἔνδοξος Θεὸς ἐφανερώθηκε εἰς τὸν πατέρα μας Ἀβραάμ, ὅταν ἦτο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὶν κατοικήσῃ εἰς τὴν Χαρράν, καὶ τοῦ εἶπε, Φύγε ἀπὸ τὴν χώραν σου καὶ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς σου καὶ ἔλα εἰς χώραν πού θὰ σοῦ δείξω. Τότε ἔφυγε ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Χαλδαίων καὶ κατόκησε εἰς τὴν Χαρράν. Ἀπὸ ἐκεῖ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατέρα του, ὁ Θεὸς τὸν ἔφερε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν χώραν αὐτήν, εἰς τὴν ὁποίαν σεῖς τώρα κατοικεῖτε. Δὲν τοῦ ἔδωκε ὅμως κληρονομίαν εἰς αὐτήν οὔτε ἓνα βῆμα. Ἄλλ' ὁ Σολομών ἦτο ἐκεῖνος πού τοῦ οἰκοδόμησε οἶκον. Ὁ Ὑψίστος ὅμως δὲν κατοικεῖ εἰς χειροποιήτους ναοὺς, καθὼς ὁ προφήτης λέγει: Ὁ οὐρανὸς εἶναι ὁ θρόνος μου, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδιῶν μου. Τί εἶδους οἶκον θὰ μοῦ οἰκοδομήσετε, λέγει ὁ Κύριος, ἢ ποιὸς εἶναι ὁ τόπος τῆς ἀναπαύσεώς μου; Τὸ χέρι μου δὲν τὰ ἐδημιούργησε ὅλα αὐτά; Σκληροτράχηλοι, μὲ ἀπερίτμητη καρδιά καὶ αὐτιά, σεῖς πάντοτε ἀντιτίθεσθε πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὅπως οἱ πρόγονοί σας ἔτσι καὶ σεῖς. Ποιὸν ἀπὸ τοὺς προφῆτας δὲν κατεδίωξαν οἱ πρόγονοί σας; Ἐσκότωσαν ἐκείνους πού ἐπροφήτευσαν τὸν ἐρχομὸν τοῦ Δικαίου, καὶ τώρα ἐγίνατε σεῖς προδόται του καὶ φονηάδες του· σεῖς πού ἐπήρατε τὸν νόμον εἰς ἐντολάς, πού ἐδόθησαν δι' ἀγγέλων, καὶ ὅμως δὲν τὸν ἐφυλάξατε». Ἐνῶ ἄκουαν αὐτὰ, ὠργίσθησαν καὶ ἔτριζαν τὰ δόντια τους ἐναντίον του. Ἄλλ' ὁ Στέφανος γεμάτος Πνεῦμα Ἅγιον προσήλωσε τὸ βλέμμα του εἰς τὸν οὐρανόν καὶ εἶδε τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ἰησοῦν νὰ στέκεται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπε, «Βλέπω τοὺς οὐρανοὺς ἀνοικτοὺς καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου νὰ στέκεται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ». Αὐτοὶ ἐφώνησαν μὲ δυνατὴν φωνήν, ἐβούλωσαν τὰ αὐτιά τους καὶ ὥρμησαν ὅλοι μαζὶ ἐπάνω του, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, τὸν ἐλιθοβολοῦσαν. Οἱ μάρτυρες ἔβαζαν τὰ ἐνδύματά τους κοντὰ στὰ πόδια κάποιου νέου, πού ὠνομάζετο Σαῦλος καὶ λιθοβολοῦσαν τὸν Στέφανον, ὁ ὁποῖος ἐπεκαλεῖτο καὶ ἔλεγε, «Κύριε Ἰησοῦ, δέξου τὸ πνευμά μου». Ἀφοῦ δὲ ἐγονάτισε ἐφώνησε μὲ φωνὴν δυνατὴν, «Κύριε, μὴ λογαρίσῃς εἰς αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν αὐτὴν». Καὶ ἀφοῦ εἶπε τοῦτο, ἐπέθανε.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐδ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

27 Δεκεμβρίου 2009: ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ
Στεφάνου πρωτομάρτυρος καί ἀποστόλου († 34), Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος.
Ἦχος: δ΄ – Ἑωθινόν: Ζ΄ – Ἀπόστολος: Πράξ. στ΄ 8-ζ΄ 5, 47-60 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. β΄ 13-23.
Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 3 Ἰανουαρίου 2010, Πρό τῶν Φώτων.
Ἀπόστολος: Β΄ Τιμ. δ΄ 5-8 – Εὐαγγέλιον: Μάρκ. α΄ 1-8.

➔ ἄλλο ἄραγε σημεῖο θά ἀπαιτοῦσε κανείς γιά νά πιστέψει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀγίασε καί θέωσε τήν ἀνθρώπινη φύση μέ τή δόξα του «ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός» (Ἰωάν. 1,14).

Τό ἀποστολικό ἦθος τοῦ ἀγίου Στεφάνου θεολογικῆς ἀλήθειας. Ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος, ἕνας ἀπό τοὺς πρῶτους διακόνους τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, χαρακτηριζόταν ἀπό βαθιά καί φλογερή πίστη στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καί ἀπό μεγάλη πνευματική δύναμη πού ἀντλοῦσε ἀπό τή χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἦταν «πλήρης πίστεως καί δυνάμεως» ἀναφέρει τό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα. Καί μέ τήν πίστη καί τήν πνευματική αὐτή δύναμη ἔκανε θαύματα μεγάλα καί καταπληκτικά ἀνάμεσα στόν λαό (Πράξ. 6,8). Εἶχε τό ἀκέραιο ἀποστολικό ἦθος, ὁμολογοῦσε μέ παρρησία τή θεότητα τοῦ Χριστοῦ καί ἐπιβεβαίωνε τίς ἀποκαλυπτικές ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου. Αὐτό ὅμως τοῦ στοίχισε θάνατο μαρτυρικό γιατί ἐπέσυρε τό μῖσος καί τήν ὤμή βία τῶν ὁμοεθνῶν του.

Τό μαρτύριο τοῦ ἀγίου Στεφάνου ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας. Ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος ἀγωνιζόταν μέ παρρησία νά πείσει τοὺς ὁμοεθνεῖς του ὅτι ὁ Θεός τοῦ πατριάρχη Ἀβραάμ καί τοῦ σοφοῦ Σολομῶνα, ὁ Θεός τῶν προγόνων τους καί τῆς Βίβλου, ἦταν ὁ Ἰησοῦς Χριστός πού σταύρωσαν, καθώς τό πάθος τοῦ μίσους τύφλωσε τήν ψυχή τους.

Ὅταν ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύπτεται σέ ἀνθρώπους πού δέν εἶναι ἐτοιμοί νά τή δεχθοῦν, γιατί ἤδη ἔχουν παραχωρήσει δικαιώματα στόν διάβολο, τότε καί τά αὐτιά τους δέν δέχονται τόν λόγον τῆς σωτηρίας. Εἶναι αὐτό πού τοὺς εἶπε ὁ ἅγιος Στέφανος: «Ἐγὼ εἶπα τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε», δηλ. ἀντιστέκεσθε πάντοτε στόν λόγον τῆς ἀλήθειας, ὅπως ἔκαναν κι οἱ πρόγονοί τους (στ. 51).

Ἀγαπητοί ἀδελφοί, τά τελευταῖα λόγια τοῦ Ἀρχidiaκόνου συνιστοῦν κυρίως καθαρῆ ἀπόδειξη τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, τῆς παρουσίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Πνεύματος τῆς ἀγάπης καί τῆς εἰρήνης: «Κύριε, μὴν τοὺς λογαριάσεις τήν ἀμαρτία αὐτή» (στ. 60). Αὐτός ἦταν ὁ ἐπίλογος τοῦ μεγάλου πρωτομάρτυρα Στεφάνου στούς φονευτές του. Κι αὐτό ἦταν τό ἀκρογωνιαῖο λιθάρι τῆς ἀποστολικῆς του διακονίας· ὅτι «ὁ Θεός εἶναι ἀγάπη καί ἐκεῖνος πού δέν ἀγαπᾷ, δέν γνῶρισε τόν Θεό». Ἀμήν.

Ἀρχιμ. Χ. Ν.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΝΑ ΒΙΩΣΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΣΤΙΣ ΚΑΡΔΙΕΣ ΜΑΣ
ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΤΟΥ ΣΑΡΚΩΘΕΝΤΟΣ ΘΕΟΥ**